

آشنایی با مفاهیم نهج البلاغه - دانشجویان

نام رشته: آشنایی با مفاهیم نهج البلاغه

تاریخ: ۹۶/۹/۲۱

زمان پاسخگویی: ۶۰ دقیقه

ساعت: ۱۰ صبح

۱ - منظور از قرآن ناطق، است.

- (۱) وحی الهی قبل از نوشته شدن
(۳) امام علی (علیه السلام)

(۲) نهج البلاغه

(۴) احادیث پیامبر و ائمه (علیهم السلام)

۲ - معنی صحیح عبارت «الْمُدَبِّرُ الْعُمُر» چیست؟

- (۱) تدبیر کننده درست کارها
(۳) مدیریت درست زندگانی

(۲) کسی که زندگی را پشت سر گذاشته است

(۴) کسی که نگاهی عمیق به زندگانی دارد

۳ - کدام عبارت، درست ترجمه نشده است؟

- (۱) رهینه الایام: در گرو روزگار
(۳) غریم المنایا: وام دار نابودها

(۲) خلیفه الاموات: جانشین مردگان

(۴) تاجر الغرور: بازرگان متکبر

۴ - از نظر امیر مؤمنان علیه السلام، عامل روی گرداندن حضرت از خودش و توجه کردن کامل ایشان به آخرت می باشد:

- (۱) بی وفایی یاران و همراهان
(۳) گذشت عمر و چیرگی روزگار

(۲) بی ارزشی دنیا و اهل دنیا

(۴) شوق دیدار پیامبر(ص) و دیگر بهشتیان

۵ - کدام عبارت در راستای تبیین جمله ی « و وجد تک بعضی، بل وجد تک کلی» بیان نشده است؟

- (۱) مرا به راهی کشانده که شوخی بر نمی دارد
(۳) کار تو را کار خودم شمرده ام

(۲) اگر مرگ به سراغ تو آید، زندگی مرا گرفته است

(۴) اگر آسیبی به تو برسد، به من رسیده است

۶ - عاطفی ترین عبارت کدام است؟

- (۱) أی بُنَى
(۲) والد الفان

(۳) جموح الدّهر
(۴) هَمَّ نَفْسِی

۷ - از نظر امام علی (ع) مطمئن ترین وسیله ی سعادت مندی چیست؟

- (۱) رعایت صداقت و راستگویی
(۲) برقراری رابطه با خداوند
(۳) رعایت عدالت و مساوات
(۴) با دوستان مروت و با دشمنان مدارا

۸ - طبق فرمایش امیر المؤمنین (ع)، حیات قلب در گرو آن است:

- (۱) ارتباط صمیمانه با مردم
(۲) یاد مرگ و آخرت
(۳) پرهیز از دنیا و مادیات
(۴) موعظه و اندرز

۹ - معنای صحیح عبارت « وَ قَرَّرَهُ بِالْفَنَاءِ» کدام است؟

- (۱) او را در برابر نابودی استوار گردان
(۳) و به فانی بودن دنیا اقرار کن
(۲) به نابودی از او اعتراف بگیر
(۴) خود را در مقابل نیستی قرار نده

۱۰ - کدام فرمایش امام علی (ع) مفهوم این شعر را به ذهن می آورد؟

- (۱) فَأَصْلِحْ مَثْوَاكَ
(۲) دَعِ الْقَوْلَ فِيمَا لَا تَعْرِفُ
(۳) وَلَا تَبِعْ آخِرَتَكَ بِدُنْيَاكَ
(۴) وَ الْخِطَابَ فِيمَا لَمْ تُكَلِّفْ
« یار مفروش به دنیا که بسی سود نکرد
آن که یوسف به زر ناصره بفروخته بود»

۱۱ - امام علی (ع) در شمارش اخلاق اجتماعی، کدام یک را در صدر قرار داده است؟

- (۱) امر به معروف و نهی از منکر
(۲) بردباری در برابر ناملایمات
(۳) جهاد فی سبیل الله
(۴) تفقه و آموزش دین

۱۲- منظور از استخاره در فرمایش مولای متقیان (ع) چیست؟

- (۱) به فال نیک گرفتن امور (۲) تغال و فال زدن (۳) راهنمایی خواستن از خداوند (۴) درخواست خیر و نیکی کردن از خداوند
۱۳- امام علی (ع) پس از اینکه به فرزندش سفارش می کند که وصیتش را به درستی دریابد، می فرماید: بهترین سخن آن است که.....
(۱) بلیغ و روشن باشد (۲) زیبا و جذاب باشد (۳) سودمند باشد (۴) مستحکم و استوار باشد

۱۴- حضرت علی (ع) قلب فرد جوان را به چه تشبیه می فرماید؟

- (۱) بذر نهال آماده رشد (۲) جوانه های درختی که رشد درخت از آنهاست
(۳) زمین خالی که هر بذری در آن کاشته شود می روید (۴) گل کوزه گری که ممکن است به هر شکلی درآید
۱۵- کدام عبارت امام علی (ع) ضرب المثل «آنچه به خود نمی پسندی به دیگران میسند» را به ذهن می آورد؟
(۱) لا تَكُنْ عَبْدَ غَيْرِكَ وَ قَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرًّا
(۲) إِكْرَهُ لِغَيْرِكَ مَا نَكْرَهُ لِنَفْسِكَ
(۳) قَدْ عُمِّرْتُ مَعَ أَوْلِيَهِمْ إِلَى آخِرِهِمْ
(۴) وَ عُوْفِيَتْ مِنْ عِلَاجِ التَّجْرِبَةِ

۱۶- گام نخستین که امام علی (ع) برای تربیت فرزندش برداشته چه بوده است؟

- (۱) آموزش قرآن و تفسیر آن (۲) پرورش جسمانی و ورزش های رزمی (۳) آموزش تاریخ و تجربه ی گذشتگان (۴) توصیه به نیت سالم داشتن
۱۷- محبوب ترین چیزی که امام (ع) از فرزندش می خواهد به آن تمسک جوید چیست؟
(۱) توحید (۲) اخلاص (۳) تعبد (۴) تقوا

۱۸- حضرت علی (ع) آنها را به مسافرائی تشبیه می کند که در سرمنزلی بی آب و آبدی و پرمشقت و غیر قابل ماندن قرار گرفته و قصد کوچ به منزلی پر نعمت نموده اند:

- (۱) آنان که حقیقتاً پروردگارشان را شناخته اند (۲) آنان که از نعمت های بهشتی آگاهی یافته اند
(۳) کسانی که شکست ها و تلخی ها، آنان را در بر گوفته است (۴) کسانی که دنیا را خوب آزموده و شناخته اند
۱۹- از نظر امام علی (ع)، ضد صواب و درستی و آفت عقل است:

- (۱) دروغگویی و عدم صداقت (۲) عجب و غرور (۳) تن دادن به شک و تردید (۴) تنبلی و تن پروری
۲۰- کدام فرمایش امام علی (ع) معیار روابط اجتماعی را بیان می کند؟

- (۱) وَ مَثَلٌ مِّنْ اغْتَرَّبِهَا كَمَثَلِ قَوْمٍ كَانُوا بِمَنْزِلٍ خَصِيبٍ (۲) إِنِّي قَدْ أَنْبَأْتُكَ عَنِ الدُّنْيَا وَ حَالِهَا وَ زَوَالِهَا
(۳) إِجْعَلْ نَفْسَكَ مِيزَانًا فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَ غَيْرِكَ (۴) وَاعْلَمْ أَنَّ أَمَامَكَ طَرِيقًا ذَا مَسَافَةٍ بَعِيدَةٍ

۲۱- این عبارت مولای متقیان (ع) چه گروهی را معرفی می کند؟ « فَإِنَّمَا أَهْلُهَا كِلَابٌ عَاوِيَه ، وَ سِبَاعٌ ضَارِيَه ، يَهْرُبُ بَعْضُهَا عَلَى بَعْضٍ وَ يَأْكُلُ غَرِيزُهَا ذَلِيلُهَا...»

- الف) دنیاپرستان (ب) امویان (ج) کافران (د) منافقان

۲۲- از نظر امیرالمؤمنین (ع) هر کس مرکبش برای سفر به جهان دیگر شب و روز آماده است

- (۱) نباید عمر خود را برای زندگی دنیوی تباه سازد. (۲) هرگز وقت خود را صرف نیازهای این جهان نخواهد کرد.
(۳) دائماً در حرکت است، هرچند که خود را ساکن می پندارد. (۴) برای مردن و رسیدن به بهشت لحظه شماری می کند.

۲۳- طبق این فرمایش حضرت علی (ع)، آزادی موهبتی الهی است:

- (۱) أَنَّهُ لَوْ كَانَ لِرَبِّكَ شَرِيكَ لَأَتَتْكَ رُسُلُهُ (۲) فَإِذَا عَرَفْتَ ذَلِكَ فَافْعَلْ كَمَا يَنْبَغِي لِمِثْلِكَ
(۳) لَا تَكُنْ عَبْدَ غَيْرِكَ وَ قَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرًّا (۴) وَ خُذْ عَلَى عَدْوِكَ بِالْفَضْلِ فَإِنَّهُ أَحَلَّى الطَّفَرَيْنِ

۲۴- امام علی (ع) در مورد آن می فرمایند: « من جرعه ای شیرین تر و خوش سرانجام تر و لذت بخش تر از آن ندیدم »

- (۱) شهادت در راه خدا (۲) لقمه حلال (۳) عفو و گذشت (۴) فرو بردن خشم
۲۵- امیرالمؤمنین (ع) برای تبیین ممنوعیت تحمیل بیش از حد امور به زنان، آنان را به چه تشبیه می کند؟
(۱) شاخه گل (۲) کودکان ناتوان (۳) معدن عاطفه (۴) کوه احساس

۲۶- امام علی (ع) هدف از پرداختن به تاریخ را چه می داند؟

(۱) عبرت آموزی از سرنوشت گذشتگان (۲) آگاهی از احوال گذشتگان (۳) افزایش علم و آگاهی (۴) تفریح حلال ذهن و اندیشه

۲۷- حضرت علی (ع) می فرماید: «پسرم! بدان که هیچ کس از خدا، همچون خبر نیاورده است.»

(۱) پیامبران الهی (۲) جبرئیل امین (۳) فرشتگان وحی (۴) پیغمبر اسلام(ص)

۲۸- «الحاد» به معنای میل از وسط است به یکی از دو طرف

(۱) حق و باطل (۲) افراط و تفریط (۳) کفر و شرک (۴) راست و چپ

۲۹- معنی صحیح این فرمایش امام علی (ع) چیست؟ «عظم الخالق فی عینک یصغر المخلوق فی عینک»

(۱) عظمت خالق در چشم تو باعث می شود تا مخلوق در چشم تو ناچیز شود.

(۲) باید خداوند در چشم تو بزرگ شود و مردم در نظرت کوچک باشند.

(۳) عظمت خداوند در چشم تو نباید باعث تحقیر مردم در نظر تو شود.

(۴) باید عظمت خدا و ناچیز بودن مخلوقات را عیناً درک نمایی.

۳۰- امام علی (ع) با کدام عبارت، فرزند خود را به حفظ عزت و جایگاهش سفارش می کند؟

(۱) أَنْتَ لَنْ تَبْلُغَ أَمْلَكَ وَ لَنْ تَعْدُوَ أَجَلَكَ (۲) مَنْ أَكْثَرَ أَهْجَرَ وَ مَنْ تَفَكَّرَ أَبْصَرَ

(۳) أَكْرَمَ نَفْسِكَ عَنْ كُلِّ دَنِيَّةٍ وَ إِنْ سَأَقْتِكَ إِلَى الرَّغَائِبِ (۴) وَ إِيَّاكَ أَنْ تُوَجِّفَ بِكَ مَطَايَا الطَّمَعِ

۳۱- منظور حضرت علی (ع) از اینکه می فرماید: «چون خدا و جایگاه خودت را نسبت به او شناختی، پس بکوش آنگونه که برای

مانند تو سزاوار است عمل کنی» چیست؟

(۱) با توجه به اینکه تو خود یکی از ائمه ی معصومین (ع) هستی و جایگاه ویژه داری، خدا را بندگی کن.

(۲) با توجه به اینکه تو فرزند رسول خدا هستی و جایگاه ویژه داری، خدا را بندگی کن.

(۳) با توجه به اینکه تو فرزند خلیفه ی مسلمین هستی و جایگاه ویژه داری، خدا را بندگی کن.

(۴) با توجه به ضعف و منزلت اندک در برابر عظمت و بی نیازی خداوند، او را اطاعت کن.

۳۲- بر اساس فرمایش امیرالمؤمنین (ع)، از عواملی که در پرورش و تعالی روح انسان اثر بسزایی دارد است.

(۱) تلاش برای کسب روزی حلال (۲) دعا و مسألت از درگاه خداوند متعال

(۳) صله ی رحم و ارتباط با خویشاوندان (۴) پناه بردن به خدا از شر شیطان رجیم

۳۳- کلیدهای خزائن خداوند از نظر امام علی (ع) عبارت است از:

(۱) صداقت (۲) دعا (۳) اخلاص (۴) تقوا

۳۴- «قنوط» یعنی چه و چه حکمی دارد؟

(۱) اعتقاد به عدم استجابت دعا و مکروه است.

(۲) نپایش کردن و جزء مستحبات نماز است.

(۳) دعا کردن در رکعت دوم نماز و مستحب مؤکد است.

(۴) مایوس شدن از رحمت خدا و از گناهان کبیره است.

۳۵- عبارت «وَ ذَلِيلَةٌ بِذِكْرِ الْمَوْتِ» یعنی چه؟

(۱) نفست را به اقرار به فنا و نیستی وادار کن.

(۲) مؤمن نباید خود را در برابر مرگ، ذلیل بداند.

(۳) با یادآوری مرگ، نفست را رام کن.

(۴) یاد مرگ، تو را خوار نسازد.

۳۶- کدام فرمایش امام علی (ع) در مورد فریبکاری دنیا است؟

(۱) مَنْ أَمِنَ الزَّمَانَ حَانَهُ (۲) فَإِذَا أَنْتَ قَدْ أَهْلَكْتَ نَفْسَكَ (۳) وَ مِنَْ الْفَسَادِ إِضَاعَةُ الزَّادِ (۴) فَانظُرْ فِيمَا فَعَلُوا وَ عَمَّا انْتَقَلُوا

۳۷- یعنی «هر کس پرحرفی کند، حرف های بی معنی او بسیار می شود»:

(۱) و ما اکثر ما تجهل (۲) فَأَحْمِلُهُ عَلَى جِهَالَتِكَ (۳) مَنْ أَكْثَرَ أَهْجَرَ (۴) لَا يَزُولُ أَبَدًا وَ لَمْ يَزَلْ

۳۸- آیه ی شریفه ی «لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَ لَا بَنُونَ» در وصف کدام یک آمده است؟

(۱) در مورد ورشکستگان (۲) در مورد روز رستاخیز (۳) در مورد اموال و بناهای حرام (۴) در مورد بی ارزشی مال و فرزند

۳۹- مفهوم کدام گزینه، با این فرمایش امام علی (ع) همخوانی ندارد؟ «خویشتن را بین خود و دیگری میزان قرار ده»

- (۱) فَأَحِبِّ لِغَيْرِكَ مَا تُحِبُّ لِنَفْسِكَ
(۲) وَإِكْرَهَ لِغَيْرِكَ مَا تَكْرَهُ لِنَفْسِكَ
(۳) لَا تَكُنْ عَبْدًا لِغَيْرِكَ وَقَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرًّا
(۴) لَا تَظْلِمِ كَمَا لَا تُحِبُّ أَنْ تُظْلَمَ

۴۰- امام علی (ع) در عبارت زیر، رزق را به کدام دو نوع تقسیم می کند؟

« وَاعْلَمْ يَا بُنَيَّ أَنَّ الرِّزْقَ رِزْقَانِ... »

- (۱) رزق حلال و رزقی که از راه حرام به دست آمده است.
(۲) رزقی که کفایت زندگی کند و رزقی که ناکافی باشد.
(۳) رزقی که انسان را به خدا می‌رساند و رزقی که از خدا باز می‌دارد.
(۴) رزقی که انسان به دنبال آن می‌رود و رزقی که به دنبال انسان می‌آید.

۴۱- خداوند چند بار در قرآن کریم به توصیف یگانگی خود پرداخته است؟

- (۱) ۱۲ بار (۲) ۱۱۰ بار (۳) ۲۱ بار (۴) ۱۰۰ بار

۴۲- کدام گزینه، مفهوم «الحاد در اسماء خداوند» را نمی‌رساند؟

- (۱) اطلاق صفاتی مانند "رحیم"، "حمید" و مانند آن بر انسان‌ها.
(۲) اینکه صفات خدا به گونه ای ناشایست تأویل شود.
(۳) تغییر در اسماء الهی و اطلاق آن بر بت‌ها.
(۴) اینکه خدا توصیف شود به چیزی که صحیح نیست

۴۳- کلمه «العادون» در این عبارت به چه معنی است؟ «وَلَا يَحْصِي نِعْمَاتَهُ الْعَادُونَ»

- (۱) تعدی کنندگان (۲) عادت کننده‌ها (۳) شمارش کنندگان (۴) کینه توزان
۴۴- «كهف حریز» در عبارت «وَأَلْجَى نَفْسِكَ فِي أُمُورِكَ كُلِّهَا إِلَى الْهَيْكَلِ فَانْجِبْهَا إِلَى كَهْفِ حَرِيْزٍ» چه مفهومی دارد؟
(۱) غار بسیار وسیع (۲) سنگر حفاظت شده (۳) پناهگاه همگانی (۴) پناهگاه مطمئن

۴۵- کدام گزینه از نظر شیوه بیان ویژگی های خداوند، با بقیه تفاوت دارد؟

- (۱) أَنَّ الْخَالِقَ هُوَ الْمُمِيتُ (۲) أَنَّ الَّذِي بَيَّدَهُ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ (۳) أَنَّ الْمُبْتَلَى هُوَ الْمُعَافَى (۴) أَنَّ الْمُنْفِيَ هُوَ الْمُعِيدُ

۴۶- براساس فرمایش امام علی(ع) هرگز نباید از تأخیر در اجابت دعا مأیوس شد. مشخص کنید کدام گزینه جزء دلایل این مطلب نمی باشد.
(۱) گاهی تأخیر برای افزایش پاداش و عطای دعا کننده است. (۲) گاهی تأخیر برای این است که در موعد مقرر بهترش عنایت فرماید.
(۳) گاهی تأخیر، نوعی رعایت نوبت اجابت است. (۴) گاهی خواسته ی دعا کننده به مصلحت او نیست و ضرر دارد.

۴۷- کدام عبارت از نظر مفهوم با شعر زیر همخوان است؟ «با بدان کم نشین که درمانی خوپذیر است نفس انسانی»

- (۱) بَايِنَ أَهْلِ الشَّرِّ تَبِنَ عَنْهُمْ (۲) قَارِنَ أَهْلِ الْخَيْرِ تَكُنْ مِنْهُمْ (۳) إِحْمِلْ نَفْسَكَ مِنْ أَحْيَا (۴) وَعِنْدَ تَبَاعُدِهِ عَلَى الدُّنُو

۴۸- امام علی (ع) به فرزندشان فرمودند: قلبت را با زنده کن.

- (۱) یقین (۲) بی‌اعتنایی (۳) موعظه (۴) حکمت

۴۹- خویشتن داری در برابر چیزی که عقل و شرع تقاضا می کند یا از چیزی که از آن نهی می کند چه نام دارد؟

- (۱) تقوا (۲) صبر (۳) فقه (۴) تفقه

۵۰- در دعا چه چیزی را باید درخواست کرد؟

- (۱) فقط برای آخرت (۲) مال حلال (۳) هم برای دنیا و هم برای آخرت (۴) چیزی که باعث قرب الهی شود

سؤالات تشریحی:

۱ - اصول اخلاقی ای که امام علی (ع) مراعات آن‌ها برای هر کسی نسبت به برادرش لازم شمرده کدام است؟

۲ - پاراگراف زیر از نامه ۳۱ نهج البلاغه را به فارسی روان برگردانید:

مِنْ الْوَالِدِ الْفَانِ، الْمُقَرِّ لِلزَّمَانِ الْمُدْبِرِ الْعَمْرِ، الْمُسْتَسْلِمِ لِلدُّنْيَا، السَّاكِنِ مَسَاكِنِ الْمَوْتِ وَ الطَّاعِنِ عَنْهَا غَدًا، إِلَى الْمَوْلُودِ الْمُؤَمَّلِ مَا لَا يُدْرِكُ، السَّالِكِ سَبِيلَ مَنْ قَدْ هَلَكَ، غَرَضُ الْأَسْقَامِ وَ زَهْنَةُ الْأَيَّامِ، وَ رَمِيَّةُ الْمَصَائِبِ، وَ عَبْدُ الدُّنْيَا، وَ تَاجِرُ الْغُرُورِ، وَ غَرِيمُ الْمَنَائِلِ، وَ أَسِيرُ الْمَوْتِ، وَ خَلِيفُ الْهَمُومِ وَ قَرِينُ الْأَحْزَانِ، وَ نُصَبُ الْإِفَاتِ وَ صَرِيحُ الشَّهَوَاتِ، وَ خَلِيفَةُ الْأَمْوَاتِ.